

ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΤΗΣ ΔΙΑΘΕΣΙΜΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΣΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑ

Εισήγηση του Προεδρείου της Συνόδου των Πρυτάνεων των ελληνικών πανεπιστημίων

Η οικονομική κρίση έχει πλήξει σοβαρά τα ελληνικά πανεπιστήμια τα τελευταία χρόνια. Η καθίζηση της δημόσιας χρηματοδότησης, η οποία ήδη ανέρχεται στο ύψος του 40-45% αυτής που ελάμβαναν τα πανεπιστήμια προ του 2010, επιδεινώνεται φέτος από την ήδη εξαγγελθείσα περαιτέρω μείωση της τάξης του 15% για το 2014. Η μείωση του προσωπικού από την άλλη πλευρά, ως αποτέλεσμα της μη αναπλήρωσης του διδακτικού, ερευνητικού και διοικητικού προσωπικού που συνταξιοδοτείται ή για οποιονδήποτε λόγο αποχωρεί τα τελευταία 4 χρόνια, έχει επιφέρει ένα ακόμη πλήγμα στη λειτουργία των πανεπιστημίων, τα οποία πλέον επιτελούν το ίδιο ακριβώς ή και περισσότερο, συχνά, έργο σε σχέση με το παρελθόν, μια και το πλήθος των εισαγόμενων φοιτητών στα ΑΕΙ της χώρας αυξάνεται κάθε χρόνο δια της μεθόδου της διολισθήσεως, με πολύ λιγότερα μέσα, πόρους και προσωπικό σε σχέση με το παρελθόν.

Κι ενώ η κατάσταση κινείται μεταξύ σημαντικής υποχρηματοδότησης και σοβαρών ελλείψεων σε προσωπικό, έρχεται η πολιτική της κινητικότητας στον δημόσιο τομέα, την οποία εφαρμόζει η ελληνική κυβέρνηση, να δώσει την χαριστική βολή στα πανεπιστήμια της χώρας. Μια πολιτική η οποία εφαρμόζεται και στα πανεπιστήμια, χωρίς αυτό να αποτελεί συμβατική ή μνημονιακή υποχρέωση της ελληνικής πλευράς προς τους διεθνείς δανειστές, στηριζόμενη σε έναν αυθαίρετο και παντελώς ατεκμηρίωτο ισχυρισμό, ότι σε αυτά υπάρχει δήθεν πλεονάζον προσωπικό.

Το ελληνικό Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων υλοποιεί λοιπόν αυτή την περίοδο πειστικά και βιαστικά ένα σκληρό, άδικο και εν πολλοίς αδικαιολόγητο σχέδιο διαθεσιμότητας του διοικητικού προσωπικού των οκτώ μεγαλύτερων πανεπιστημίων της χώρας, τα οποία μάλιστα βρίσκονται πολύ υψηλά στην παγκόσμια κατάταξη των Πανεπιστημίων¹ (Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, κορυφαίο 1,26% / Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο, κορυφαίο 1,96% / Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, κορυφαίο 0,91% / Πανεπιστήμιο Κρήτης, κορυφαίο 2,16% / Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, κορυφαίο 3,77% / Πανεπιστήμιο Πατρών, κορυφαίο 2,62% / Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, κορυφαίο 6,20% / Οικονομικό Πανεπιστήμιο

¹ Σύμφωνα με την τελευταία έκδοση του webometrics (7/2/2013).

Αθηνών, κορυφαίο 5,97%). Το σχέδιο προβλέπει αναγκαστικές μετακινήσεις και πιθανές απολύσεις, οι οποίες ανέρχονται σε κάποιες περιπτώσεις περίπου στο 40% του υπάρχοντος προσωπικού των ιδρυμάτων (498 από 1.316 στο Ε.Κ.Π.Α., 339 από 883 στο Ε.Μ.Π., 169 από 747 στο Α.Π.Θ., 118 από 442 στο Παν/μιο Πατρών, 49 από 363 στο Παν/μιο Κρήτης, 33 από 302 στο Παν/μιο Θεσσαλίας, 48 από 288 στο Παν/μιο Ιωαννίνων, 35 από 190 στο Οικονομικό Παν/μιο). Ο σκοπός της σημερινής μας παρουσίας εδώ, στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, είναι να σας ενημερώσουμε γι' αυτόν τον πολύ σοβαρό κίνδυνο που απειλεί τα ελληνικά πανεπιστήμια.

Τα ελληνικά πανεπιστήμια βρίσκονται στην πιο κρίσιμη στιγμή της ιστορίας τους από ιδρύσεώς τους. Η απόφαση του Υπουργείου Παιδείας να εντάξει σε καθεστώς διαθεσιμότητας μεγάλο μέρος του διοικητικού προσωπικού των πανεπιστημίων, οδηγεί νομοτελειακά τα πανεπιστήμια σε αδυναμία λειτουργίας. Το Υπουργείο κατάργησε διοικητικές θέσεις σε αυτοδιοικούμενα ιδρύματα (άρθρο 16 του ελληνικού Συντάγματος) χωρίς τη σύμφωνη γνώμη τους. Και όλα αυτά μολοντί από την αξιολόγηση των δομών και των Υπηρεσιών των Πανεπιστημίων, με βάση συγκεκριμένες οδηγίες και δείκτες του Υπουργείου, καταδείχθηκε ότι αυτά λειτουργούν υποστελεχωμένα. Με βάση, δηλαδή, διεθνώς έγκυρες και αντικειμενικές μετρήσεις, η αναλογία μη διδακτικού προσωπικού και φοιτητών στα ελληνικά πανεπιστήμια (με βάση τους ενεργούς και όχι τους εγγεγραμμένους φοιτητές) είναι κατά μέσον όρο 3,6 υπάλληλοι ανά 100 φοιτητές, τη στιγμή που η μέση αναλογία σε ευρωπαϊκά πανεπιστήμια είναι πολύ διαφορετική (αναφέρουμε χαρακτηριστικά ότι στα γερμανικά πανεπιστήμια [σύμφωνα με επίσημα στοιχεία της γερμανικής στατιστικής υπηρεσίας] η αναλογία είναι κατά μέσον όρο 11,5 ανά 100 φοιτητές, στο Imperial College London 55 ανά 100 φοιτητές, στο Cambridge 16 ανά 100 φοιτητές, στο University College London (UCL) είναι 40 ανά 100 φοιτητές).

Κρίνουμε σκόπιμο να τονίσουμε τις επιπτώσεις που θα έχει το μέτρο στη φύλαξη των εξωτερικών και εσωτερικών χώρων και των οκτώ Πανεπιστημίων με την πλήρη κατάργηση των θέσεων φυλάκων, στη λειτουργία γραμματειών των Τμημάτων και Σχολών, αφού ορισμένες θα στερηθούν το σύνολο σχεδόν των υπαλλήλων τους, καθώς και στις κεντρικές υπηρεσίες (οικονομικά, παντός είδους διοικητικές πράξεις, ερευνητικά προγράμματα, λόγω μεγάλων κενών στον Ε.Λ.Κ.Ε., φοιτητική μέριμνα). Επίσης, η απόφαση της ελληνικής κυβέρνησης έχει τεράστια επίπτωση στις ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες. Οι ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες θα αναγκαστούν να μειώσουν ή και να διακόψουν πολλές από τις παρεχόμενες υπηρεσίες, ενώ ορισμένα παραρτήματα (βιβλιοθήκες Σχολών ή/και Τμημάτων) θα υπολειπτούν λόγω μεγάλης έλλειψης προσωπικού. Συγχρόνως διακυβεύεται η βιωσιμότητα

πολλών και σημαντικών νέων υπηρεσιών που έχουν δρομολογηθεί από τα εν εξελίξει έργα ΕΣΠΑ, δεδομένου ότι πολλές από τις μέσω αυτών παρεχόμενες υπηρεσίες, μετά το πέρας των έργων, σχεδιάζεται να υποστηρίζονται αποκλειστικά από το υφιστάμενο προσωπικό των Βιβλιοθηκών. Ως εκ τούτου, και πέρα από την ανάσχεση αυτών των λειτουργιών που χρηματοδοτούνται από το ΕΣΠΑ, θα σταματήσει η έρευνα που διεξάγεται στα ΑΕΙ, τόσο η εφαρμοσμένη όσο και η βασική, με τεράστιες συνέπειες για την έρευνα συνολικά στις χώρες της Ε.Ε.

Σημειώνουμε ότι δεν έχει δημοσιοποιηθεί, αν και έχει αυτό ζητηθεί από τα πανεπιστήμια, η εισήγηση του Υ.ΠΑΙ.Θ. προς το Υπουργείο Διοικητικής Μεταρρύθμισης, βάσει της οποίας ελήφθη η απόφαση για τη διαθεσιμότητα και δεν έχει γίνει γνωστή η μέθοδος αξιολόγησης, τα κριτήρια και η διαδικασία με την οποία το Υπουργείο κατέληξε στην απόφαση για την κατάργηση 1.349 θέσεων διοικητικών υπαλλήλων σε οκτώ ΑΕΙ της χώρας. Από την άλλη μεριά το Υπουργείο απέρριψε τα σχέδια αξιολόγησης που υπέβαλαν τα πανεπιστήμια, χωρίς να δημοσιοποιήσει το σκεπτικό της απόρριψης.

Η απόλυση των διοικητικών υπαλλήλων αποτελεί έναν ακόμη κρίκο στη μακρά αλυσίδα της απαξίωσης της δημόσιας δωρεάν τριτοβάθμιας παιδείας. Έρχεται να προστεθεί στη μείωση της χρηματοδότησης κατά 55% μέσα σε 3 χρόνια, το «κούρεμα» των αποθεματικών τους με το PSI, τη συγχώνευση ή κατάργηση Τμημάτων και Σχολών με το σχέδιο Αθηνά. Το μέτρο της διαθεσιμότητας θα επιφέρει θανάσιμο πλήγμα στα μεγαλύτερα πανεπιστήμια της χώρας, τα οποία μάλιστα, παρά τις αντίξοες συνθήκες, συγκαταλέγονται ανάμεσα στα κορυφαία του κόσμου. Η αντικειμενική αξία και η ποιότητά τους συγκινούν τους πνευματικούς ανθρώπους σε ολόκληρο τον κόσμο και προσελκύουν για συνεργασίες ξένους επιστήμονες και φοιτητές. Με την επιβολή του μέτρου της διαθεσιμότητας ο διοικητικός μηχανισμός των πανεπιστημίων θα καταρρεύσει, καθιστώντας de facto αδύνατη τη συνέχιση της λειτουργίας τους. Αυτό θα οδηγήσει και στην απώλεια εσόδων για το ελληνικό κράτος, καθώς τα πανεπιστήμια με τις δυναμικές Σχολές και τα Τμήματά τους εκπονούν μεγάλο αριθμό ερευνητικών προγραμμάτων σε εθνικό, ευρωπαϊκό και παγκόσμιο επίπεδο, ενώ παράλληλα με τις πανεπιστημιακές τους κλινικές παρέχουν υψηλού επιπέδου υπηρεσίες υγείας στους πολίτες της χώρας.

Η ελληνική Πολιτεία πρέπει να αναλογιστεί και να αναλάβει τις ευθύνες της. **Ενδεχόμενη απομάκρυνση διοικητικών υπαλλήλων από τις θέσεις τους θα οδηγήσει νομοτελειακά στην υποβάθμιση έως και στη διακοπή της λειτουργίας των οκτώ πανεπιστημίων της χώρας**, γεγονός που θα έχει ανυπολόγιστες συνέπειες για την ελληνική κοινωνία.

Το μόνο που ζητούμε είναι η όποια κυβερνητική απόφαση για διαθεσιμότητα του διοικητικού προσωπικού στα ελληνικά πανεπιστήμια να στηριχθεί σε μελέτη αξιολόγησης των διοικητικών τους δομών, προκειμένου να προκύψει κατά τρόπο επιστημονικά τεκμηριωμένο και γι αυτό αποδεκτό εάν και που υπάρχουν πλεονάσματα και που ελλείψεις στη στελέχωση των διοικητικών υπηρεσιών των πανεπιστημίων. Η αυθαίρετη και ατεκμηρίωτη απομάκρυνση προσωπικού από τα πανεπιστήμια θα έχει καταστροφικές συνέπειες για την παιδεία και θα βλάψει τη χώρα, σε μια περίοδο που αυτή προσπαθεί να ξαναβρεί τον βηματισμό της στο δρόμο της ανάπτυξης και της ευημερίας.

Ζητούμε τη βοήθεια και την υποστήριξή σας με όποιον τρόπο και όποια μορφή μπορείτε να την προσφέρετε.